

prima instanță: R. Costru
instanța de apel: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

dosarul nr. 2ra-2164/17

Î N C H E I E R E

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu
Judecătorii Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Valentinei Coguteac, avocatul Igor Coban,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Valentinei Coguteac împotriva lui Andrei Coguteac cu privire la desfacerea căsătoriei și partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților,

și la cererea reconvențională a lui Andrei Coguteac împotriva Valentinei Coguteac cu privire la partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Valentina Coguteac și menținută hotărârea Judecătoriei Nisporeni din 28 decembrie 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 22 octombrie 2014, Valentina Coguteac a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Coguteac cu privire la desfacerea căsătoriei și partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 20 octombrie 1990, a încheiat căsătoria cu pârâtul, însă de un an și jumătate familia s-a destrămat, nu mai locuiesc împreună, iar pârâtul se află într-o relație de concubinaj de aproximativ 2 ani.

Menționează că, din căsătorie nu au copii, iar toate încercările de a discuta cu pârâtul în scopul menținerii familiei au eșuat, ultimul refuzând categoric, mai mult, acesta o înjosea în permanență și a izgonit-o din casă, fiind nevoită temporar să locuiască la fratele său.

Invocă că, pentru a se putea întoarce în casă s-a adresat la secția de poliție, iar ca urmare pârâtul a fost amendat de mai multe ori.

Afirmă că, pe parcursul căsătoriei au agonisit casa de locuit cu teren aferent, situată în XXXXXX, înregistrată în registrul de evidență a gospodăriilor populației cu nr. 5, cont personal 411.

Solicită desfacerea căsătoriei încheiată între Valentina Coguteac și Andrei Coguteac, înregistrată la Primăria s. Soltănești, r-nul Nisporeni la data de 20 octombrie 1990 și partajarea în părți egale a casei de locuit și a terenului aferent, amplasate în XXXXXX.

Pe parcursul examinării cauzei reclamanta și-a concretizat cerințele, solicitând partajarea în părți egale a proprietății comune în devălmășie situată în XXXXXX cu nr. cadastral XXXXXX, formată din teren aferent construcției cu suprafața 0,1128 ha și construcție (casa de locuit), conform variantei 1 din raportul de constatare a specialistului nr. 03 din 30 iunie 2015, întocmit de Oficiul cadastral teritorial Nisporeni și de a-i atribui Valentinei Coguteac partea I din casă și terenul aferent și, anume, 1/2 din terenul aferent egal cu 0,0564 ha, iar din construcția 01 (încăperile 1, 2, 5) lit. a, șura nr. 1, 02 - lit. 2 și subsol, iar pârâtului Andrei Coguteac de a-i atribui partea II și, anume, 1/2 din terenul aferent casei egal cu 0,0564 ha și din construcția 01 (încăperile 3, 4), 03-lit 3.

La data de 13 octombrie 2015, Andrei Coguteac a depus cerere reconvențională împotriva Valentinei Coguteac cu privire la partajarea bunurilor proprietatea comună în devălmășie a soților.

În motivarea acțiunii reconvenționale pârâtul a indicat că, este de acord cu cerința privind desfacerea căsătoriei, deoarece familia este destrămată și nu mai poate fi păstrată.

Menționează că, nu este de acord cu partajarea proprietății comune în devălmășie conform variantei I a raportului de constatare a specialistului nr. 03 din 30 iunie 2015, întocmit de Oficiul cadastral teritorial Nisporeni și consideră că, terenul aferent construcției cu suprafața 0,1128 ha și construcția (casa de locuit), urmează a fi partajate în două părți egale, conform variantei II a raportului de constatare a specialistului nr. 04 din 22 septembrie 2015, întocmit de Oficiul cadastral teritorial Nisporeni în scopul stabilirii modului de folosință a bunului imobil amplasat în XXXXXX, prin atribuirea în proprietatea sa a părții I din casă, iar Valentinei Coguteac - părții II, deoarece în perioada în care au trăit separat, el a locuit anume în această parte a casei, a creat condiții de trai și efectuat reparații, iar Valentina Coguteac se folosește de partea a II din casă și își ține lucrurile personale, iar pe perioada absenței de la domiciliu o ține închisă.

Solicită partajarea în părți egale a proprietății comune în devălmășie situată în XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX, formată din teren aferent construcției cu suprafața de 0,1128 ha și construcția (casa de locuit), conform variantei II din raportul de constatare a specialistului nr. 04 din 22 septembrie 2015 și de a-i atribui lui partea I din casă și terenul aferent și, anume, 1/2 din terenul cu suprafața de 0,0564 ha, iar din construcția 01 încăperile cu nr. 1, 2, 3, șura nr. 2, a-terasa-4,7 m², iar Valentinei Coguteac de a-i atribui partea II și, anume, 1/2 din teren cu suprafața de 0,0564 ha, iar din construcția 01, încăperile cu nr. 4 și 5, subsol, șura nr. 1 și 3, a-terasa-7,4 m², obligarea Valentinei Coguteac să nu creeze obstacole în blocarea ușii dintre partea I și partea II a casei, precum și obligarea Valentinei Coguteac să construiască ușa de intrare în partea II a casei.

Prin hotărârea Judecătorei Nisporeni din 28 decembrie 2015 a fost admisă parțial acțiunea inițială și integral acțiunea reconvențională. A fost desfăcută căsătoria între Valentina Coguteac și Andrei Coguteac înregistrată la Primăria s. Soltănești, r-nul Nisporeni la data de 20 octombrie 1990 cu nr. 4. Au fost partajate bunurile proprietate comună în devălmășie a soților și, anume, casa de locuit cu nr. cadastral XXXXXX, amplasată în XXXXXX, conform raportului de constatare a specialistului nr. 04 din 22 septembrie 2015, întocmit de OCT Nisporeni, atribuind în proprietatea lui Andrei Coguteac partea I din varianta II, compusă din 1/2 din teren, suprafața de 0,0564 ha și din construcția 01 încăperile cu nr. 1, 2 și 3, șura nr. 2, a-terasa-4,7 m² iar Valentinei Coguteac atribuindu-i în proprietate partea a II din varianta II, compusă din 1/2 din teren, suprafața de 0,0564 ha și din construcția 01, încăperile cu nr. 4 și 5, subsol, șura nr. 1 și 3, a-terasa 7,4 m². A fost obligată Valentina Coguteac să nu creeze obstacole în blocarea ușii dintre partea I și partea II a casei și să construiască la partea II a casei ușa de intrare.

Prima instanță admitând cerința cu privire la desfacerea căsătoriei și-a argumentat soluția prin faptul că, părțile de mai mult timp nu locuiesc împreună, nu duc o gospodărie comună, iar convețuirea lor este imposibilă, mai mult ca atât, pârâtul a fost de acord cu această cerință, recunoscând că, familia lor este destrămată și nu poate fi păstrată.

Totodată, prima instanță partajând bunurile proprietate comună în devălmășie a soților conform variantei II din raportul de constatare a specialistului nr. 04 din 22 septembrie 2015, și-a argumentat concluzia prin faptul că, pârâtul locuiește de mai mult timp în partea I a casei, unde și-a creat condiții de trai, a efectuat reparație capitală, a construit sobă, condiții, la care reclamanta nu a contribuit, iar Valentina Coguteac locuiește în partea a II a casei, acolo își păstrează lucrurile personale și pe care o ține încuiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2017 a fost respins apelul declarat de către Valentina Coguteac și menținută hotărârea primei instanței.

La 02 octombrie 2017, reprezentantul Valentinei Coguteac, avocatul Igor Coban a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, hotărârile judecătorești sunt ilegale, deoarece instanțele judecătorești au încălcat și aplicat eronat normele de drept material și procedural și, anume, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și nu au constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, ceea ce a dus la aprecierea arbitrară a probelor.

Menționează că, în baza încheierii primei instanței din 30 aprilie 2015, de către specialiștii OCT Nisporeni au fost propuse două variante distincte de împărțire a bunurilor imobile litigioase și, anume, raportul nr. 03 din 30 iunie 2015 și nr. 04 din 22 septembrie 2015, ambele fiind corespunzătoare prin prisma art. 373 din Codul civil.

Invocă că, în speță, părțile au optat pentru diferite variante de partaj, astfel, la soluționarea cauzei, instanțele de judecată urmau să aplice prevederile art. 361

alin. (5) din Codul civil și să distribuie părțile reale prin tragere la sorți, normă, care nu a fost aplicată.

Relevă că, conform pct. 26 lit. f) din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 11 noiembrie 2013 privind procedura de judecare a cauzelor civile în ordine de recurs, aprecierea arbitrară a probelor înseamnă o apreciere abuzivă, după bunul plac, dar nu după intima convingere, cu încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Aceasta ar presupune, spre exemplu, situațiile în care instanța n-a reflectat în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altora.

În acest sens invocă că, instanțele de judecată, dispunând partajarea proprietății comune în devălmășie conform variantei II din raportul de constatare a specialistului nr. 04 din 22 septembrie 2015, nu au explicat din care motiv au considerat imposibilă partajarea bunurilor conform variantei I din raportul de constatare a specialistului nr. 03 din 30 iunie 2015, pentru care a optat recurenta.

Sușține că, nu există motive pentru care un raport de constatare ar avea o putere superioară față de celălalt raport de constatare, însă luând în considerație că, ambele variante propuse de specialiști sunt conforme legii și circumstanțelor concrete ale speței, unica soluție corectă este aplicarea prevederilor art. 361 alin. (5) din Codul civil, astfel, încât prin tragerea la sorți să fie determinată împărțirea reală a bunurilor litigioase.

Consideră eronată concluzia instanței de apel precum că, prima instanță corect a admis cererea reconvențională, atribuindu-i partea I din varianta II lui Andrei Coguteac, deoarece ultimul a locuit în permanență anume în această parte, a contribuit la menținerea în stare locuibilă și îmbunătățirea părții date, Valentina Coguteac lipsind o perioadă mai mult de doi ani fără să fi fost impusă de cineva.

Afirmă că, instanțele de judecată eronat au stabilit circumstanțele care au relevanță pentru justa soluționare a cauzei și, respectiv, eronat au stabilit obiectul probațiunii, or, la partajarea averii nu prezintă vreo relevanță modul/gradul de utilizare al bunului comun în devălmășie, iar prevederile art. 361 din Codul civil, care reglementează modul de împărțire a bunului proprietate comună nu dispune alte reguli pentru cazurile în care bunurile nu se folosesc de către un coproprietar, sau dacă bunurile se folosesc mai frecvent de către un coproprietar, ipotetic, chiar și un coproprietar care nu a utilizat niciodată un bun are drepturi egale la partajarea bunului. Mai mult ca atât, conform prevederilor art. 315 alin. (2) din Codul civil, dreptul de proprietate este perpetuu și, deci, nu se stinge prin neuz.

Consideră eronată concluzia instanțelor de judecată precum că, intimatul a contribuit la menținerea în stare locuibilă și îmbunătățirea părții date din casă, deoarece la materialele cauzei lipsesc probe care ar demonstra acest fapt.

De asemenea, invocă că, cererea de chemare în judecată în partea ce ține de desfacerea căsătoriei, a fost recunoscută de către pârâțul-intimat, însă contrar prevederilor art. 212 alin. (5) CPC, la materialele cauzei nu există vreo mențiune dacă prima instanță a admis sau a respins cererea pârâțului-intimat în acest sens, mai mult, nu este clar temeiul admiterii acestei cerințe, din motiv că este întemeiată sau ca urmare a recunoașterii acțiunii de către Andrei Coguteac.

Astfel, consideră că, prima instanță a ignorat cererea de recunoaștere a acțiunii, aceasta fiind lăsată fără examinare.

Menționează că, conform pct. 24 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 24 din 12 decembrie 2005 privind aplicarea normelor codului de procedură civilă la judecarea pricinilor în primă instanță, consecințele renunțării reclamantului la acțiune diferă de cele privitoare la recunoașterea acțiunii de pârât, deoarece dacă în primul caz procesul este încetat, atunci recunoașterea acțiunii de către pârât semnifică că ultimul recunoaște pretențiile material-juridice ale reclamantului și acest fapt se consemnează în procesul-verbal al ședinței judiciare sub semnătură, după care procesul continuă și se finalizează cu emiteri și pronunțarea unei hotărâri, însă procesul – verbal al ședinței de judecată nu conține vreo mențiune în acest sens.

Prin referința depusă la data de 28 noiembrie 2017 Andrei Coguteac a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, recurenta a recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 11 septembrie 2017 (f. d. 114), iar cererea de recurs a fost depusă de către aceasta la data de 02 octombrie 2017 (f. d. 112).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul Valentinei Coguteac, avocatul Igor Coban nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către reprezentantul Valentinei Coguteac, avocatul Igor Coban, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul reprezentantului Valentinei Coguteac, avocatul Igor Coban ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către reprezentantul Valentinei Coguteac, avocatul Igor Coban se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Luiza Gafton

Mariana Pitic